
Práva nemocných dětí

Práva nemocných dětí

Hana Pinkavová

Práva dítěte:

- etapy poznávání dítěte a dětství z hlediska historického
 - nejdůležitější mezníky ve vývoji lidských a především dětských práv:
 - 1924 – Ženevská deklarace práv dítěte
 - 1959 – Charta práv dítěte – Chicago
 - 1989 – Úmluva o právech dítěte
 - 1990 – Světová deklarace o přežití, ochraně a rozvoji dětí
-

Charakteristické rysy

- čtyři rysy nových lidských práv:
 - všezahrnující
 - individuální
 - vrozená
 - zakládají nároky vůči státu
-

Úmluvy o právech dítěte

- **a aplikace – provázání s potřebami dětí**
 - obsah Úmluvy
 - tři P – provision, protection, participation
 - poselství
 - uplatnění v praxi
-

Zákon

- **Zákon o sociálně – právní ochraně dítěte
č.359/1999 Sb.**
 - **Platnost s účinností od 1.4.2000.**
-

Co je to EACH?

- **European Association for Children in Hospital (EACH),**
 - **Evropská asociace na podporu dětí v nemocnici**
- **přijata v roce 1988 v holandském Leidenu**

Opatření a kroky, které jsou z Charty vyvozovány, musí:

- být v nejlepším zájmu dítěte a musejí zvyšovat kvalitu jeho života a prožívání;
 - týkají všech nemocných dětí, bez ohledu na jejich diagnózu, věk či druh postižení, na jejich původ a sociální či kulturní zázemí;
 - souladu s příslušnými závaznými právy, zaručenými Úmluvou o právech dítěte OSN.
-

Family-centred care (FCC)

- **Soustředěná na celou rodinu;**
 - **je filosofie péče, která usnadňuje spolupráci mezi rodinou a odborníky;**
 - **udržuje rovnováhu mezi potřebami rodiny a radami odborníků;**
 - **jedná s rodiči jako s rovnocennými partnery v ošetrovatelském týmu a v celém procesu léčebné a ošetrovatelské péče.**
-

Family-centred care (FCC)

- respektuje, že rodina má rozhodující význam v životě dítěte, a proto:
 - podporuje rodinu v její přirozené pečovatelské roli;
 - prosazuje zachování rodinného způsobu života;
 - zajišťuje spolupráci rodiny během hospitalizace a léčby;
 - zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb pro děti.
-

FCC respektuje kulturní rozdíly mezi rodinami pacientů:

- životní hodnoty, názory a víra rodičů i zdravotníků vychází z jejich kultury;
 - názory na zdraví, léčbu nemoci i na výchovu dětí a přístupu k dětem vycházejí z jejich kultury;
 - názory, životní hodnoty, zkušenosti a víra zdravotníků ovlivňují děti a rodiny, s nimiž pracují
 - zdravotníci musí ke způsobu života klientských rodin přistupovat citlivě, obzvláště pak tehdy, liší-li se od jejich vlastního.
-

Pokračování:

- podporuje vývoj dítěte a rodiny, nenarušuje existující vazby a vztahy;
 - dle potřeb a možností nabízí či zprostředkovává různé typy podpory: sociální, finanční, pečovatelskou;
 - pohotově reaguje na potřeby rodin změnami v poskytované péči a službách;
 - poskytovaná péče a podpora vychází ze skutečných, ne „papírových“ potřeb konkrétní rodiny;
 - odpovídá tomu, co považuje za nejdůležitější rodina, což se vždy nemusí krýt s názorem odborníků.
-

Zákon o péči o zdraví lidu

- **určuje, že v některých případech je léčba možná i bez souhlasu u každého člověka (dospělého i dítěte):**
 - Když je zdravotní stav takový, že si nelze vyžádat souhlas pacienta, a jde o úkony k záchraně života (např. vážné zranění při autonehodě nebo náhlá mozková příhoda);
 - Souhlas obou rodičů
-

pokračování

- – když jde o osobu jevící známky duševní choroby či intoxikace, která ohrožuje sebe nebo své okolí;
 - – když jde o nemoci stanovené zvláštním předpisem, u kterých je povinné léčení (např. tuberkulóza), nebo o nosiče takové nemoci.
 -
-

-
- U dítěte navíc zákon o péči o zdraví lidu ošetřujícímu lékaři umožňuje, aby o provedení vyšetřovacího či léčebného úkonu rozhodl i proti vůli rodičů, pokud je takový úkon nezbytný k záchraně života či zdraví dítěte. Důležité je, že nejde pouze o úkony bezprostředně zachraňující život (např. krevní transfúze), ale i o úkony záchraňující zdraví (např. léčba zápalu plic antibiotiky)
-

Charta práv hospitalizovaných dětí

- 1. Děti mají být do nemocnice přijímány jen tehdy, pokud péče, kterou vyžadují, nemůže být stejně dobře poskytnuta v domácím ošetřování nebo při ambulantním docházení.
 - 2. Děti v nemocnici mají právo na neustálý kontakt se svými rodiči a sourozenci. Tam, kde je to možné, by se mělo rodičům dostat pomoci a povzbuzení k tomu, aby s dítětem v nemocnici zůstali. Aby se na péči o své dítě mohli podílet, měli by rodiče být plně informováni o chodu oddělení a povzbuzováni k aktivní účasti na něm.
-

pokračování

- 3. Děti a/nebo jejich rodiče mají právo na informace v takové podobě, jaká odpovídá jejich věku a chápání. Mají mít zároveň možnost otevřeně hovořit o svých potřebách s personálem.
- 4. Děti a/nebo jejich rodiče mají mít právo poučeně se podílet na veškerém rozhodování ohledně zdravotní péče, která je jim poskytována. Každé dítě má být chráněno před všemi zákroky, které pro jeho léčbu nejsou nezbytné, a před zbytečnými úkony, podniknutými pro zmírnění jeho fyzického nebo emocionálního rozrušení.
- 5. S dětmi se má zacházet s taktem a pochopením a neustále musí být respektováno jejich soukromí

pokračování

- 6. Dětem se má dostávat péče náležitě školeným personálem, který si je plně vědom fyzických i emocionálních potřeb dětí každé věkové skupiny.
 - 7. Děti mají mít možnost nosit své vlastní oblečení a mít s sebou v nemocnici své věci.
 - 8. O děti má být pečováno společně s jinými dětmi téže věkové skupiny.
 - 9. Děti mají být v prostředí, které je zařízeno a vybaveno tak, aby odpovídalo jejich vývojovým potřebám a požadavkům a aby zároveň vyhovovalo bezpečnostním pravidlům a zásadám péče o děti.
 - 10. Děti mají mít plnou příležitost ke hře, odpočinku a vzdělání, přizpůsobené jejich věku a zdravotnímu stavu.
-

Kontrolní otázky:

- 1. Čím jsou ovlivněny potřeby dětí ?
 - 2. Jak dělíme potřeby ?
 - 3. Jaké jsou etapy v poznávání dítěte a dětství z hlediska historického ?
 - 4. Jaké jsou nejdůležitější právní normy dotýkající se dětí ?
 - 5. Co přináší Úmluva o právech dítěte do našeho právního systému ?
 - 6. Jak se jmenuje současná základní právní norma z roku 1999 ?
-